

Załącznik nr 6
do uchwały nr XVIII/128/2016
Rady Gminy Świerzno
z dnia 14 września 2016 roku

Plan Odnowy Miejscowości Kaleń na lata 2016-2022

GMINA ŚWIERZNO

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI KALEŃ NA LATA 2016-2022

SPIS TREŚCI

ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	2
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO I WYBRANYCH KIERUNKÓW ODNOWY WSI KALEŃ.....	3
CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	3
INFORMACJA	3
POWIERZCHNIA MIEJSCOWOŚCI, MIESZKAŃCY I PODMIOTY GOSPODARCZE	3
POŁOŻENIE I KOMUNIKACJA	3
WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE	3
WYKAZ ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI	4
ŚRODOWISKO KULTUROWE	4
TURYSTYKA	4
OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON WSI KALEŃ	5
ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI KALEŃ– WIZJA ROZWOJU WSI	8
PROGRAM ODNOWY WSI – PLAN DZIAŁAŃ NA LATA 2016 – 2022	9
MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ	10
OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW	9

ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konieczność opracowania Planu Odnowy Miejscowości w sposób formalny wynika z wytycznych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a w szczególności wytycznych Osi 3 PROW – Działanie Odnowa i Rozwój Wsi. Oś 3 zakłada między innymi wspieranie działań, mających wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi. Warunkiem uzyskania wsparcia ze środków unijnych jest stworzenie Planu Odnowy Miejscowości, który jest zgodny ze Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Świerzno oraz innymi dokumentami strategicznymi o charakterze lokalnym, regionalnym, krajowym. Dlatego też Plan Odnowy Miejscowości Kaleń wpisuje się w Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Świerzno, Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007 – 2013 i Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 (PROW 2014-2020).

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z elementów wpływających na rozwój, odnowę wsi oraz poprawę warunków pracy i życia mieszkańców. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach PROW. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Działanie Odnowa i Rozwój Wsi oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 Priorytety:

1. „Poprawa jakości życia na wsi”
2. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
3. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego i kulturalnego na obszarach wiejskich.

Plan Odnowy Miejscowości Kaleń jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju danej miejscowości. Odnowa i rozwój wsi jest wypadkową wielu działań, wśród których pierwsze miejsce zajmuje aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców.

Plan Odnowy Miejscowości zawiera działania długofalowe, określone w horyzoncie czasowym na lata 2016 – 2022. Określa generalny kierunek rozwoju oraz przedstawia metody

i narzędzia jego wdrażania. Umożliwia ponadto planowe realizowanie działań ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia mieszkańców.

OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO I WYBRANYCH KIERUNKÓW ODNOWY WSI KALEŃ

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

INFORMACJA

Kaleń jest wsią o średniowiecznym rodowodzie. Pierwsze wzmianki pochodzą z 1308 r. Wówczas wieś należała do kapituły kamińskiej. W roku 1380 liczy około 19 łąnów. Dane statystyczne z 1870 r. wymieniają w Kaleniu 23 właścicieli gruntu; działał tu wiatrak; mieszkało 301 osób. Do końca II wojny światowej ilość gospodarstw zmalała do 13. Po 1945 r. wieś zasiedlono przez repatriantów ze wschodu.

POWIERZCHNIA MIEJSCOWOŚCI, MIESZKAŃCY I PODMIOTY GOSPODARCZE

Wieś zamieszkuje 78 mężczyzn i 83 kobiety, w sumie 160 mieszkańców. Z tego 97 osób jest w wieku produkcyjnym. 25 mieszkańców osiągnęło już wiek poprodukcyjny, a 38 to dzieci i młodzież, która nie przekroczyła 18 roku życia. Głównym źródłem utrzymania są gospodarstwa rolne, praca w sektorze usługowym, a także renty i emerytury w przypadku osób starszych. Część mieszkańców korzysta z zasiłków dla bezrobotnych i z pomocy społecznej.

POŁOŻENIE I KOMUNIKACJA

Wieś Kaleń leży we wschodniej części gminy Świerzno, w powiecie kamińskim, w województwie zachodniopomorskim. Oddalona jest 15 km od morza. Teren w otoczeniu miejscowości jest stosunkowo równinny i płasko ukształtowany, zaznaczony niewielkimi wzniesieniami.

Kaleń leży przy drodze powiatowej 0034. Umożliwia to łatwe skomunikowanie z pozostałymi miejscowościami na terenie gminy, jak również zapewnia komunikację z siedzibą gminy, miastem powiatowym, siedzibą województwa i sąsiednimi gminami.

Podstawą komunikacji pasażerskiej są przewozy autobusowe. Sieć połączeń jest rozbudowana na tyle, że umożliwia komunikację wsi ze wsią gminną i innymi miejscowościami na terenie gminy i poza nią. Drogi powiatowe wymagają ciągłych napraw, remontów i przebudowy w celu zwiększenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Ich nawierzchnie są w złym stanie technicznym, co powoduje konieczność wprowadzania ograniczeń w ruchu.

WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE

W okolicy wsi Kaleń występują obszary typowe dla lokalnego krajobrazu oraz cenne przyrodniczo ze względu na występujące tu chronione lub zagrożone gatunki i zbiorowiska roślin, miejsca bytowania i rozrodu rozmaitych gatunków fauny, skupiska starodrzewu. Na szczególną uwagę zasługuje zachowane okoliczne założenie przestrzenne wsi.

Równinny teren wokół wsi jest od strony zachodniej i wschodniej lesisty. Pozostałe kierunki to łąki i pola uprawne. Od strony południowej rozciąga się dolina Stuchowskiej Strugi bogata w siedliska ptaków, płazów i gadów oraz ostoję zwierzyny.

Ludność wiejska trudni się rolnictwem, produkcją roślinną, hodowlą bydła mlecznego, mięsnego oraz hodowlą trzody chlewnej. Ferma jaj kurzych specjalizuje się w produkcji drobiu i jaj kurzych.

Obszary w okolicy wsi to użytki rolne, pastwiska i łąki. Część występujących ziem to gleby pszenne, żytne łubinowe oraz pastewne. Dominują gleby brunatne kwaśne i wylugowane wytworzone z piasków gliniastych mocnych i glin lekkich.

Klimat w rejonie Kalenia ze względu na bliskie położenie od morza przypomina klimat w miejscowościach nadmorskich. Jest jednak od niego bardziej wyrównany i łagodniejszy. Roczna suma opadów jest wyższa niż w obszarach przylegających bezpośrednio do morza. Najcieplejszym miesiącem jest sierpień a najzimniejszym styczeń.

WYKAZ ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

ŚRODOWISKO KULTUROWE

Rozwój środowiska kulturowego rozwija miejscowa świetlica wiejska. Znacząco wspiera to wykorzystanie zasobów wsi w budowaniu życia kulturalnego.

TURYSTYKA

Kaleń jest położony w odległości 15km od morza. W regionie nie ma uciążliwego przemysłu, dlatego też stan środowiska naturalnego stwarza możliwości rozwoju ruchu turystycznego. We wsi Kaleń funkcjonują gospodarstwa agroturystyczne, które zachęcają do odwiedzin nie tylko możliwością korzystania z bezpiecznych dróg pobocznych jako atrakcyjnych widokowo tras pieszych i rowerowych, z ekologicznych produktów rolnych i świeżego, czystego powietrza, ale również cenami niższymi niż w miejscowościach typowo nadmorskich.

OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON WSI KALEŃ

MOCNE STRONY:

- Korzystna lokalizacja przy drodze powiatowej i w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 102 zapewnia dogodnie skomunikowanie z pasem nadmorskim i innymi miejscowościami w gminie i poza nią.
- Lokalne ujęcie wody wraz z systemem wodociągów dla wsi
- Mieszkańcy mają dostęp do edukacji dzięki zlokalizowanej w pobliskim Świerznie szkole podstawowej, wyposażonej w zaplecze dydaktyczno – sportowe oraz zaplecze kuchenne oraz gimnazjum.
- Na terenie wsi mieszkańcy mogą korzystać z usług telekomunikacyjnych, a także telefonii bezprzewodowej.
- Świetlica wiejska sprzyja rozwojowi życia kulturalnego na wsi

SŁABE STRONY:

- Braki w infrastrukturze komunalnej i zły stan techniczny dróg gminnych i powiatowych nie odpowiada wymaganym klasom.
- Brak ścieżek ekologicznych, tras rowerowych i spacerowych oraz tras dla turystyki konnej.
- Brak ofert dla potencjalnych inwestorów i planów zagospodarowania przestrzennego.
- Brak zachęty dla inwestorów, tj. okresowe zwolnienia z opłat podatków.
- Niski poziom bezrobocia, w tym szczególnie wśród bezrobotnych o niskich kwalifikacjach.
- Brak przedsiębiorczości wśród osób dotkniętych bezrobociem.
- Zaniedbane w dużym stopniu urządzenia melioracyjne.

SZANSE:

- Rozbudowa istniejącej bazy turystycznej oraz rozwój agroturystyki i różnych form turystyki związanej z atrakcyjnym krajobrazem i położeniem w niedalekiej odległości od morza. Napływ turystów spowoduje obniżenia bezrobocia poprzez zatrudnienie w tej branży, stworzy możliwość alternatywnych źródeł zarobkowania dla rolnictwa oraz skłoni do rozwoju rynku drobnych usług, małej przedsiębiorczości i agrobiznesu.
- Stworzenie powyższego planu przyczyni się to również do zagospodarowania zielenią terenów przydomowych, jak również parków zabytkowych.
- Zaobserwowany popyt na nieruchomości dla celów rekreacyjno – wypoczynkowych skłoni do opracowania planów zagospodarowania przestrzennego. Zaplanowanie rozwoju infrastruktury komunalnej wpłynie na racjonalne wykorzystanie budynków, poprzez ich zbywanie na preferencyjnych warunkach do celów mieszkalnych, remont
- świetlicy wiejskiej i pomieszczeń dla miejscowych stowarzyszeń i organizacji wiejskich.
- Aktywizacja produkcyjna i restrukturyzacja rolnictwa tj. dostosowania kierunków produkcji do wymogów rynku, unowocześnienia form organizacji produkcji, rozwoju

usług, przetwórstwa, przechowalnictwa i przygotowania do sprzedaży dużych i jednorodnych partii towarowych.

- Uzyskanie środków z funduszy strukturalnych i dotacji krajowych na priorytetowe zadania inwestycyjne. Realizacja tych zadań zwiększy atrakcyjność turystyczną miejscowości i wpłynie na poprawę jakości życia jej mieszkańców. Działania związane z odnową wsi za pomocą środków unijnych dotyczą zazwyczaj najważniejszych wartości związanych z historią, kulturą, tradycją – wszystkim tym, co można objąć pojęciem dziedzictwa kulturowego wsi, zarówno w aspekcie materialnym i niematerialnym. Podejmowanie takich działań przyczyni się również do zwiększenia aktywności społecznej ludności wiejskiej i zacieśniania więzi międzyludzkich.
- Szansą rozwoju wsi jest współuczestniczenie w działaniach i programach realizowanych na terenie gminy, powiatu i województwa. Szczególne znaczenia ma tu realizowany w ramach Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego program operacyjny – rozwój turystyczno – rekreacyjny gminy na bazie potencjału historyczno – kulturowego. W ramach tego programu preferowane są inwestycje w zakresie pobudzania rozwoju różnych form turystyki , które wymagają dofinansowania w ramach infrastruktury turystycznej i stałej profesjonalnej promocji. Może to być szansą do budowy ścieżek rowerowych i ekologicznych w miejscowości i jej obrębie.

ZAGROŻENIA:

- Niż demograficzny i starzenie się społeczeństwa. To tendencja występująca zarówno w Polsce, jak i w większości społeczeństw zachodniej Europy. Zmniejszenie się liczby ludności i podwyższenie jej wieku prowadzi do osłabienia rejonu. Starzenie się społeczeństwa, a zwłaszcza spadek udziału najbardziej dynamicznych i rozwojowych roczników między dwudziestym, a trzydziestym rokiem życia, powoduje spadek mobilności społecznej. Wiadomo, że społeczeństwa biologicznie młode są dynamiczne, przedsiębiorcze innowacyjne i rozwojowe.. Natomiast społeczeństwa biologicznie stare są konserwatywne, stagnacyjne, konsumenckie i mało rozwojowe.
- Migracja młodzieży do dużych miast. Zjawisko to spowodowany jest brakiem możliwości znalezienia pracy w regionie i perspektywą poprawy i podniesienia standardu życia, a także większymi możliwościami jakie daje większa aglomeracja. Jedną z głównych przyczyn migracji jest chęć podwyższania wykształcenia i kwalifikacji.

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI		WIZJA STANU DOCELOWEGO	
Co ją wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zakładów pracy, • Walory przyrodnicze. 	Co ma ją wyróżniać?	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój turystyki i agroturystyki efektywne wykorzystanie w tym celu występujących walorów przyrodniczych. • Odnowione i nowe szlaki turystyczne.
Jakie pełni funkcje?	Jest miejscem zamieszkania ludności.	Jakie ma pełnić funkcje?	Wieś stanie się bazą agroturystyczną. Posiadać będzie bogate zaplecze noclegowe i zapewniać

			odwiedzającym atrakcyjne formy spędzenia wolnego czasu.
Kim są mieszkańcy?	Mieszkańcy to głównie drobni rolnicy i bezrobotni. Dużą grupą są również emeryci i renciści. Więzy międzyludzkie są silne jednak ludność cechuje niski poziom motywacji do działania.	Kim mają być mieszkańcy?	Przyszłością wsi będą zintegrowani mieszkańcy z silną motywacją do pracy i działania, którzy poprzez podnoszenie własnych kwalifikacji i poziomu wykształcenia, będą pozytywnie wpływać na podwyższanie poziomu swojego życia oraz prestiż regionu i jego rozwój.
<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	
Co daje utrzymanie?	Głównym źródłem utrzymania większości mieszkańców jest rolnictwo oparte na niewielkich gospodarstwach rodzinnych o niskim stopniu dochodowości. Część mieszkańców utrzymuje się z pracy w sektorze usługowo – produkcyjnym.	Co ma dać utrzymanie?	Z uwagi na uwarunkowania i położenie wsi głównym źródłem dochodów obok rolnictwa powinna stać się turystyka i agroturystyka.
Jak są zorganizowani mieszkańcy?	Decyzje dotyczące wsi podejmowane są przez Radę Sołecką i zebrania wiejskie. We wsi działa koło gospodyń.	W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Nastawienie na turystykę i agroturystykę spowoduje większe zainteresowanie mieszkańców i zaangażowanie w działania na rzecz wsi. Powołane zostaną stowarzyszenia kulturalne i turystyczne, które poprzez organizację imprez zaangażują w rozwój wsi jej młodych mieszkańców.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Problemy dotyczące wsi rozwiązywane są w pierwszym rzędzie przez Radę Sołecką i Sołtysa, a następnie	W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Wzrośnie zainteresowanie mieszkańców sprawami wsi, przyczyni się również do wspólnej pracy przy rozwiązywaniu jej problemów. Z inicjatywy mieszkańców

	na szczeblu administracyjnym, czyli przy współpracy z Radą Gminy i Wójtem.		organizowane będą okresowe zebrania wiejskie, spotkania z władzami gminy oraz nawiązana zostanie współpraca z sąsiednimi miejscowościami, co zwiększy przepływ informacji i możliwość wykorzystania pojawiających się szans rozwoju.
<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	
Jak wygląda wieś?	Wieś Kaleń zachowała średniowieczny okolicowy układ przestrzenny.. Budynki gospodarcze są przeważnie murowane z cegły oraz murowano – ryglowe i nietynkowane.	Jak ma wyglądać wieś?	Dalsza rozbudowa wsi oparta zostanie na planach zagospodarowania przestrzennego. Duże znaczenia będzie miało utrzymanie czystości we wsi i zagospodarowanie skwerków zieleni.
Jaki jest stan otoczenia i środowiska ?	Stan środowiska naturalnego jest zadowalający. Jest ono czyste, gdyż w okolicy wsi nie ma żadnego uciążliwego przemysłu. Zasoby przyrody mogą stać się punktem wyjścia do dalszego rozwoju wsi.	Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Wszelkie podejmowane działania rozwojowe we wsi będą miały na uwadze zachowanie czystości środowiska naturalnego. Naturalne walory wykorzystywane będą przy rozwoju agroturystyki.
<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	
Jakie jest rolnictwo?	W Kaleniu funkcjonują indywidualne, rodzinne gospodarstwa.	Jakie ma być rolnictwo?	Z uwagi na poszanowanie i ochronę środowiska naturalnego dążyć się będzie do rozwoju rolnictwa ekologicznego. Wprowadzone zostaną innowacyjne technologie i rozwiązania, które mają podnieść wygodę pracy rolników.

Jakie są powiązania komunikacyjne?	Wieś położona posiada korzystnie w dobrze rozwiniętym układzie dróg powiatowych i gminnych. Jest usytuowana w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 103 Kamień Pomorski – Trzebiatów.	Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Polepszone zostaną nawierzchnie na drogach oraz zapewnione regularne połączenia komunikacyjne do pobliskich miast i innych miejscowości w gminie. Dążyć się będzie do zwiększenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym i zapewnić podróżującym wyższego standardu jazdy.
Co wieś proponuje dzieciom i młodzieży?	Dzieci i młodzież mają do dyspozycji świetlicę wiejską .	Co wieś będzie miała do zaproponowania dzieciom i młodzieży?	Dla młodszych mieszkańców wsi urządzone zostaną ścieżki rowerowe i dróżki wędrownie. Skłoni to do aktywnych form spędzania wolnego czasu. Urządzony zostanie również plac zabaw wraz z ogrodzeniem. Świetlica wiejska zostanie wyposażona w niezbędne meblowanie i sprzęt.

**ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI KALEŃ – WIZJA ROZWOJU WSI
PROGRAM ODNOWY WSI – PLAN DZIAŁAŃ NA LATA 2016 – 2022
OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU
DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW**

NAZWA PROJEKTU	OPIS	REZULTATY REALIZACJI INWESTYCJI	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	KOSZT
Budowa sieci kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków.	Zadanie to będzie polegało na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Unieszkodliwianie ścieków odprowadzanych z pojedynczych	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępu mieszkańców do infrastruktury komunalnej. Projekt przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców obszarów 	2017-2022	600 000 zł

	domów lub niewielkich zgrupowań.	wiejskich.		
Remonty nawierzchni dróg i ich przebudowa w celu doprowadzenia ich do standardów wynikających z obowiązujących przepisów	Przebudowa i remont drogi gminnej oraz budowa chodników wzdłuż drogi gminnej	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej.	2017-2022	2 000 000 zł
Uzupełnienie i modernizacja oświetlenia ulicznego	Przedsięwzięcie ma na celu uzupełnienie i modernizację oświetlenia ulicznego, szczególnie w kluczowych miejscach gminnych ciągów komunikacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Oświetlenie publicznych miejsc i ciągów komunikacyjnych, • Wzrost bezpieczeństwa na drogach i ogólnodostępnych miejscach postojowych, • Zaspokojenie potrzeb społeczeństwa, • Poprawa wyglądu miejscowości. 	2017-2022	40 000 zł

Zadania w zakresie infrastruktury realizowane będą również przy udziale środków Gminy do 50 % oraz przy pomocy funduszy unijnych PROW 2014 – 2020 oraz RPO Woj. Zachodniopomorskiego.